

Geannoteerde agenda 58^e vergadering van de COVM Leeuwarden d.d. 16 december 2021

Aanvang 13.30 uur tot 15.30 uur via MS-Teams versie 16 december 09.00 uur

Vooraf:

- COVM staat voor Commissie Overleg en Voorlichting Milieu Luchthaven Leeuwarden
- Per agendapunt staat *cursief het behandelvoorstel* van dat punt, zoals door [REDACTED] (secretaris namens Defensie) op de agenda aangegeven.
- Indien nodig heb ik in geel **nog wat extra info gegeven** of in rood aangegeven wat je bij dit punt zou kunnen aangeven;
- Een digitale vergadering gaat toch vaak net even anders. Waarschijnlijk treedt [REDACTED] op als host/moderator. [REDACTED] zorgt ervoor dat de vergadering technisch goed verloopt en zet de evt. presentatie klaar.
- Er is nu m.u.v. de insprekers geen publiek bij. Daarom wordt de vergadering opgenomen. Belangstellenden kunnen een link van die opname krijgen.
- De COVM Eindhoven is vandaag ook en wel van 13.00 – 14.15, dus deels overlap.
- Naast de leden, zou ook de pers (Omrop, LC en FD) een Teams-link moeten krijgen.
- Collega [REDACTED] van [REDACTED] is gevraagd de vergadering te hosten/begeleiden van MS Teams
- Insprekers konden zich tot 14 december melden bij secretaris.
- Stukken zijn verzonden op 10 november. Op 9 december is een nazending gekomen met een aangepaste agenda en de kwartaalrapportage. Een begroting 2022 zat er niet bij.
- [REDACTED]

1. Opening

Derde keer dat we als COVM-vergadering voor Leeuwarden digitaal vergaderen. Omdat er geen publiek bij is, wordt de vergadering opgenomen. **Graag vragen of iemand daar bezwaar tegen heeft.**

Het is je eerste vergadering. Ook voor de secretaris ([REDACTED]) is het de eerste vergadering (en voor [REDACTED] tevens laatste). Bij een fysieke vergadering had je wellicht even een voorstelrondje gedaan, dat ligt nu wat lastiger. Je zou sowieso wel kunnen aangeven dat je nog nader kennis wilt maken met de omwonenden (zoals je aangaf in ons kennismakingsgesprek)

We hadden op 15 november weer fysiek willen vergaderen echter doordat de vergaderstukken erg laat zijn verzonden, maakte dat een goede voorbereiding niet mogelijk. Vandaar dat op verzoek van enkele gemeenten besloten is de vergadering te verplaatsen. Inmiddels zijn de Corona-maatregelen dusdanig aangescherpt dat fysiek bijeenkomen niet meer wenselijk is. Vandaar nu helaas toch weer digitaal.

Wellicht goed om de deelnemers nog te wijzen op een aantal vergaderregels om zodoende gestructureerd te kunnen vergaderen:

- 1) Zorg dat uw microfoon standaard gedempt is. Dit doet u via het microfoon-icoon rechtsboven.
- 2) Wilt u een vraag stellen of hebt u een opmerking? Steek dan digitaal uw hand op. Dit doet u via het hand-icoon rechtsboven. U krijgt vervolgens het woord van de voorzitter. Als u klaar bent drukt u weer op het icoon. Uw hand gaat dan weer naar beneden.
- 3) Als u het woord voert, op aangeven van de voorzitter, zet u uw microfoon aan. Als u klaar bent met spreken dempt u de microfoon weer.
- 4) U kunt gebruik maken van de chatfunctie. Ook kunt u uw vraag hierin kenbaar maken. Wij verzoeken u wel alsnog uw hand op te steken zodat u uw vraag persoonlijk kunt toelichten.
- 5) We begrijpen dat digitaal vergaderen z'n eigen dynamiek meebrengt. Wees daarom concreet en bondig als u het woord krijgt.

Voor de insprekers geldt: Alleen luisteren, dus microfoon uit. Zij krijgen het woord bij agendapunt 4 en aan het begin van het agendapunt waar ze bij willen inspreken.

2. Mededelingen /Eventuele aanvullingen op de agenda.

2.1 Berichten van verhindering

Hier kun je [redacted] het woord geven. [redacted] geeft dan aan wie er vandaag niet aanwezig zijn. Voor zover mij nu bekend:

- Hein de Haan heeft al laten weten tot 15.00 uur aanwezig te kunnen zijn.
- [redacted] wordt vervangen door [redacted] (communicatie Vliegbasis)
- Je kunt dan zelf aangeven tot 15.15 beschikbaar te zijn en dat Jan Dijkstra dan de vergadering zal afronden

2.2 Overige mededelingen

De COVM Findhoven is vandaag ook, tot 14.15 uur. Dit heeft gevolgen voor de bespreking van punt 8 en 9 waar [redacted] het woord zou voeren.

- Punt 8 bevat een uitnodiging aan de COVM om een datum te zoeken om in gesprek te gaan over de voor Leeuwarden te hanteren Lden-maat. Voorstel secretaris is nu om dit gesprek te voeren op onze volgende COVM-vergadering in april 2022. Aangezien de brief vooral een procesbeschrijving bevat met een uitnodiging aan de covm om het gesprek aan te gaan, lijkt mij dit prima.
- Punt 9 -> voorstel om dit punt te behandelen na punt 13 over de omgevingsvergunning. Waarschijnlijk is [redacted] er dan wel weer bij.

Even vragen of een ieder hier akkoord mee is.

3. Suggesties voor te bespreken onderwerpen.

Voorstel: Door de leden van de commissie kunnen bij dit agendapunt suggesties worden aangedragen voor onderwerpen, die tijdens deze of de eerstvolgende vergadering besproken kunnen worden.

Hein de Haan zal hier inbrengen dat de gemeenteraad een motie mbt een gezondheidsonderzoek heeft ingebracht en dat we het daar de volgende vergadering inhoudelijk over kunnen hebben.

4. Inventarisatie gesprekspunten publiek

Voorstel: Aangemelde insprekers inventariseren en bepalen bij welke agendapunten zij hun inbreng kunnen leveren.

Voor de duidelijkheid nog even de gang van zaken mbt de insprekers; Ook bij een digitale vergaderingen van de COVM kan gebruik worden gemaakt van het spreekrecht voor het publiek. De gang van zaken daarbij is, dat jij als voorzitter bij dit agendapunt inventariseert bij welk agendapunt de aangemelde insprekers het woord willen voeren. Bij dat betreffende agendapunt wordt dan eerst de inspreker of insprekers gelegenheid gegeven het woord te voeren.

Daarna vindt de reguliere behandeling door de commissieleden plaats. De insprekers nemen niet deel aan die verdere discussie van de commissie.

Insprekers is t/m 14 december de gelegenheid gegeven zich aan te melden. Voor zover mij bekend hebben tot nu toe hiervan gebruik gemaakt:

1. [redacted] ([redacted]) namens Plaatselijk belang Stiens over toename ervaren geluidsoverlast. -> kan naar agendapunt 7
2. [redacted] namens bewoners Tramstrjitte Marsum over toename ervaren geluidsoverlast gezondheidsschade e.d. -> kan naar agendapunt 7
3. [redacted] namens Dorpsbelang Dronryp -> ook over klachtenprocedure agendapunt 7
4. [redacted] namens Dorpsbelang Britsum klachtenprocedure agendapunt 7
5. [redacted] namens Milieudefensie Leeuwarden. -> vermoedelijk over klachtenprocedure ([redacted])
[redacted] -> kan naar agendapunt 7

Mogelijk hebben zich nog meer insprekers bij de secretaris gemeld. Bij dit punt dus even checken of het lijstje zo volledig is en bij de insprekers het goede agendapunt staat.

5. Verslag vorige vergadering

Concept-verslag vergadering van 19 april 2021 is toegezonden met e-mail van 10 november 2020 (als nr. COVM_58_B1...).

Voorstel: Verslag vaststellen en inhoudelijk aan de orde stellen.

Aandachts- en actiepuntenlijst is geagendeerd als agendapunt 15

Veel punten staan ook nu op de agenda. Eventuele vragen daarover kunnen bij het betreffende punt aan de orde komen. De luchtruimherziening staat nu niet geagendeerd, dus evt vragen daarover kunnen nu wel. Inhoudelijk kan ik daarover aangeven dat door het demissionair zijn van het kabinet daar het afgelopen jaar niet veel voortgang is gemaakt. We wachten nog steeds op een antwoord op onze zienswijze.

Verder nog over het verslag blz 4 bovenaan: Dhr. Dijkstra kondigt aan dat de volgende vergadering de nieuwe plaatsvervangend omwonendenvertegenwoordiger, gemeente Waadhoeke, gepresenteerd zal worden. Hier dan even vragen hoe het daarmee staat.

Punt daaronder betreft het idee van om i.s.m. regionale media een docu te maken om kennis en begrip van burgers te vergroten over vliegbasis. heeft toen aangeven dit een goed plan te vinden. Wellicht goed om even te vragen hoe het hiermee staat.

6. Ingekomen/opgevraagde/verzonden stukken

In de nazending is de 'kwartaalrapportage meldingen 2^e kwartaal meldingen geluidhinder' verzonden. De rapportage biedt een overzicht van alle ingediende meldingen. Trends zijn weergegeven door de gegevens van het voorgaande kwartaal op te nemen. Doel van de rapportage is de COVM meer inzicht te geven in de ontwikkeling en trends m.b.t. meldingen over de geluidhinder van vliegverkeer. Mij niet helder waarom dit bij punt 6 geplaatst is. Mijn voorstel is om dit te betrekken bij 7.1.

7. Klachtenbehandeling

7.1 Klachtenoverzicht Sectie Communicatie vliegbasis Leeuwarden.

- Overzichten betreffende de maand maart 2021 (nr. COVM_58_B2...);
- Overzichten betreffende de maand april 2021 (nr. COVM_58_B3...);
- Overzichten betreffende de maand mei 2021 (nr. COVM_58_B4...);
- Overzichten betreffende de maand juni 2021 (nr. COVM_58_B5...);
- Overzicht betreffende de maand juli 2021 (nr. COVM_58_B6...);
- Overzicht betreffende de maand augustus 2021 (nr. COVM_58_B7...).

Voorstel: Structurele en opvallende klachten bespreken.

In de nazending waren de overzichten van september, oktober en november verwacht. Dit is helaas niet gekomen. Die schuiven door naar de vergadering van april 2022. Wel hebben we dus voor het eerst de kwartaalrapportage ontvangen.

Hier eerst de insprekers het woord geven:

J
J
J
J
J

Wellicht goed om eerst de het woord te geven om te kunnen reageren op de insprekers en de klachten voor zover ze de geluidsoverlast van de f35 betreffen. Daarnaast zou hij aankondigen dat er vanuit Defensie ook een onderzoek komt om te bekijken hoe de klachten te verminderen, bijv door aanpassing vliegtijden, routes etc.

Daarna goed om de wethouder Dijkstra het woord te geven over het werkgroepje klachtenafhandeling, wat uiteindelijk tot de nieuwe kwartaalrapportage heeft geleid.

Goed te beseffen dat de COVM NIET aan individuele klachtenafhandeling doet. Dat ligt bij het bevoegd gezag. De covm bespreekt trends en zaken die afwijken/opvallen.

8. Overgang Ke/Lden

Ingekomen brief vanuit Ministerie van Defensie (nr. COVM_58_B8...)

Voorstel: Toelichting op deze overgang door

Bij 2.2. is waarschijnlijk al besloten de inhoudelijke bespreking te voeren tijdens onze vergadering in april 2022.

Alle militaire luchthavens in Nederland hebben een geluidzone die is gebaseerd op

de geluidbelastingmaat Kosteneenheden (Ke). Zo'n 15 jaar terug is de Wet luchtvaart gewijzigd en is bepaald dat de Ke vervangen moet worden door de Level day-evening-night kortweg Lden. De Lden is een Europese uniforme dosismaat voor de geluidbelasting door luchtvaart, industrie en weg- en treinverkeer. Wij gebruiken het bijvoorbeeld ook bij onze burgerluchthavens. Uitgangspunt is een gelijkwaardige overgang, waarbij de overgang geen nadelige consequenties heeft voor de militaire operaties, noch voor de omgeving. En dat is nu een vrij ingewikkelde operatie, waardoor het allemaal al best veel tijd heeft gekost. De brief beschrijft het proces, wat nu is opgestart en de vraag is nu wanneer het gesprek over de juiste Lden-maat voor Leeuwarden gevoerd kan worden. Deze maat kan dus per vliegbasis verschillen. Wat mij betreft kan dat gesprek 'gewoon' op de eerstvolgende COVM (11 april).

9. Evaluatie LHB Leeuwarden

Toelichting door [REDACTED] J

Bij punt 2.2. is waarschijnlijk besloten om dit punt te verplaatsen na punt 13 (omgevingsvergunning)

Een LHB is een luchthavenbesluit, zeg maar een vergunning voor het luchtzijdige deel. In 2013 heeft de vliegbasis een luchthavenbesluit gekregen. Artikel 7.39 van de Wet milieubeheer bepaalt dat de milieugevolgen van een besluit ten behoeve waarvan een milieueffectrapport is opgesteld, geëvalueerd moeten worden. In het geval van de militaire vliegbasis Leeuwarden is voor het vaststellen van het LHB geen m.e.r.-procedure doorlopen. Toch heeft Defensie gemeend ook het LHB van Leeuwarden te moeten evalueren. Adviesbureau Adecs is daar voor ingeschakeld. Inmiddels heeft Adecs al gesproken met een aantal omwonenden en ambtelijk met Waadhoeke/Leeuwarden Provincie.

10. Geluidmeetnet vliegbasis Leeuwarden

10.1 Werkzaamheden Stuurgroep

Toelichting stand van zaken

Voorstel: Toelichting door [REDACTED] J

[REDACTED] J **het woord geven.** De stuurgroep uitvoering motie geluidsmetnetten staat onder jouw voorzitterschap en heeft twee hoofdtaken. Opzetten geluidsmetnet en checken of geluidsisolatie nog voldoet. Zowel voor Volkel als Leeuwarden. Focus verschuift nu langzaam meer richting de isolatie-vraag. De bewoners binnen de 40KE contour hebben destijds isolatie gekregen. Laatste vergadering van de voltallige stuurgroep was op 20 mei jl.

10.2 Werkzaamheden Auditcommissie

Notitie Inbreng Auditcommissie (nr. COVM_58_B9...).

Voorstel: Toelichting door [REDACTED] J

[REDACTED] J **het woord geven.** [REDACTED] J geeft een uitleg over wat de auditcie vorig jaar heeft gedaan mbt het monitoren van het geluidsmetnet in de breedste zin. De auditcie wordt nog volledig begeleidt door de stuurgroep. [REDACTED] R

11. Rapportage geluidbelasting eerste helft 2021

Defensie heeft rapportage geleverd over de geluidbelasting in de periode jan-jun 2021 (nr. COVM_58_B10...)

Voorstel: Toelichting door [REDACTED] J *gelegenheid tot stellen van vragen*

Voor het eerst nu een halfjaarsrapportage. Voorheen kregen we in de voorjaarsvergadering het rapport over het gehele vorige jaar. Nu het is opgesplitst kun je beter volgens hoe de geluidzone wordt vol gevlogen. De rapportage geeft weer in hoeverre het totaal van de vliegbewegingen binnen de 35KE-zonering is gebleven. Dit gaat dmv berekeningen. Uiteindelijk is het de bedoeling dat ook het geluidsmetnet daar een steeds prominentere rol in gaat krijgen.

12. Werkgroep luchtkwaliteit

De werkgroep heeft een memo opgesteld mbt luchtkwaliteit (nr. COVM_58_B11...)

Voorstel: Toelichting door [REDACTED] J *gevolgd door bespreking.*

Hier [REDACTED] J het woord geven. De werkgroep Luchtkwaliteit zal in opdracht van de COVM vliegbasis Leeuwarden de uitstoot van emissies door de vliegbasis Leeuwarden en de mogelijke gevolgen voor de Volksgezondheid in kaart proberen te (laten) brengen en aan de hand van de bevindingen (zo mogelijk resultaten/versus normen) een voorstel doen aan de COVM voor

vervolgonderzoek. Wij hebben ambtelijk zitting in de werkgroep. Er liggen een aantal concrete vragen aan de covm voor.

[redacted] ^R Cursief mijn antwoord toegevoegd.

De werkgroep vraagt aan de COVM vergadering om in te stemmen met:

- a. doelstelling en vraagstelling, zoals hierboven genoemd -> [redacted]
- b. het advies om een plan van aanpak te laten opstellen voor het (langdurig) meten van de luchtkwaliteit rondom vliegbasis Leeuwarden -> [redacted] ^R. Als een meting bij een druk evenement zoals Frisian flag of open dag volstaat is dat ons ook prima.
- c. de werkgroep dit jaar nog, ter invulling van punt b., een adviesgesprek te laten aangaan met instanties zoals TNO, RIVM, FUMO, RUG en GGD. -> planning is gewijzigd dus dat zal volgend jaar worden. [redacted] ^R
- d. defensie, provincie, gemeenten Leeuwarden en Waadhoeke schriftelijk verzoeken om hiermee in te stemmen en een budgetverdeling voor te bereiden. -> [redacted] ^R Is met Douwe zo besproken
- e. na fiat COVM de vragen 1 t/m 4 schriftelijk aan de staatssecretaris van Defensie stellen.-> akkoord
- f. het secretariaat van de werkgroep, net zoals voorheen, te laten verrichten door het secretariaat van de COVM.->akkoord
- g. het leveren van een voorzitter-> [redacted] ^R

13. Omgevingsvergunning en Vergunning Wet Natuurbescherming Vliegbasis Leeuwarden

Voorstel: Toelichting betreffende stand van zaken van de lopende aanvragen door [redacted] ^J.

Gelegenheid tot stellen van vragen

Hier de [redacted] ^J het woord geven. Dit is al een erg langlopend traject. Inmiddels zijn de ontwerp-vergunningen al ter inzage geweest. Wachten is nu op de definitieve vergunningen. Wij hebben geen zienswijze ingediend en ook geen formele rol in de procedures. Punt is vaak dat in de aanvraag geclassificeerde info zit die je dus niet krijgt waardoor het beoordelen of de vergunning juist is nagenoeg onmogelijk wordt gemaakt. Gemeente Leeuwarden zal daar nu ongetwijfeld nog iets over inbrengen. Wnb vergunning gaat uiteraard grotendeels over stikstof. Gelet op de recente ontwikkelingen bij Schiphol, kan dat ook nog een uitdaging worden. In ontwerpbeschikking Wnb, was kort door de bocht de lijn [redacted] ^R.

NA dit punt, punt 9 bespreken ([redacted] ^J over evaluatie Luchthavenbesluit Leeuwarden.)

14. Informatie over gebruik vliegbasis

Informatie Commandant Vliegbasis Leeuwarden over gebruik vliegbasis in de afgelopen en de komende periode

Voorstel: Uiteenzetting [redacted] ^J

15. Lijst van aandachts- en actiepunten

Toegezonden met e-mail van 9 november 2021 (als nr. COVM_58_B12).

Voorstel: Aandachts- en actiepunten aan de orde stellen voor zover deze niet aan de orde zijn geweest bij de vorige agendapunten.

De meeste punten zijn al besproken. Mocht punt 4d documentaire geluidsmetnet nog niet bij het verslag besproken zijn, dan kan dat hier nog.

16. Datum volgende vergadering

De volgende vergadering van de commissie zal plaatsvinden op 11 april 2022

Hier kun je aangeven dat de vergaderingen in 2022 gepland zijn op maandag 11 april en maandag 21 november. Hopelijk dan weer gewoon fysiek van 16-18 uur in het provinciehuis met publiek erbij.

17. Rondvraag

18. Sluicing

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

R Art. 5.2 lid 1

De informatie uit documenten betreft persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter